तस्यायस्तमटवीघोषणमित्यसत् AbhinBhā. ii. 36. 11 (*on* 9. 44)

अटवीचन्द्रोदय (aṭavī-candrodaya) *m.* rise of the moon in a forest रूपमपि दाक्षिण्यहीनमटवीचन्द्रोदय इव कां प्रीतिं करिष्यति DhūrtViSaṁ. 23. 13.

अटवीचर (aṭavī-cara) *adj.* wandering in the forest पुरा वराकानटवीचरान् … पुलिन्दान् । जित्वा रणे VarāṅgaC. 17. 30; *m.* forester, a forest-tribe (राजा) प्रपासत्रमटवीचराणाम् … तडागमद्राक्षीत् UdaySuKa. 129. 26; 126. 23; करिणो मूत्रशङ्कतां लिप्ताङ्गैरटवीचरैः । … जानीयादिभयूथकम् Mānaso. ii. 3. 81; वनेचरः NāmMā. 13 (comm. अटवीचरः)

अटवीजात (aṭavī-jāta) *adj.* born in a forest गच्छत एव तस्य … तनया इवाटवीजाता विन्ध्यस्याद्रेः … दर्शनपथमवतेरुस्तरवः HarṣaC. 315. 11.

अटवीतटिनीप्राय (aṭavītaṭinī-prāya) *adj.* mostly consisting of forests and rivers अटवीतटिनीप्रायः पन्था दुर्गोऽपि लङ्घितः PāṇḍaC. 7. 404.

अटवीतरुकाण्ड (aṭavītaru-kāṇḍa) *m.* stem of a forest-tree उत्क्षिपद्भिरटवीतरुकाण्डानुद्धतैरपरदिक्पवमानैः । भग्नरंहसि पतङ्गशताङ्गे द्राघिमानमलभन्त दिनानि YātrāPra. 6. 5.

अटवीतीर्थ (aṭavī-tīrtha) *n.* name of a holy place situated in a forest ततो गच्छेत राजेन्द्र अटवीतीर्थमुत्तमम् PadmP. i. 21. 30.

अटवीतुल्य (aṭavī-tulya) *adj.* like a forest पञ्चवर्षोपेक्षितं क्षेत्रमटवीतुल्यं स्यात् Aparā. 768. 13 (*on* 2. 158)

अटवीत्व (aṭavī-tva) *n.* the state of being a forest इतो भिया भूपतिभिर्वनं वनादटद्भिरुच्चैरटवीत्वमीयुषी । निजापि सावापि चिरात् पुनः पुरी पुनः स्वमध्यासि विलासमन्दिरम् NaiṣC. 12. 17.

अटवीदण्ड (aṭavī-daṇḍa) *m.* army of foresters यदा वा पश्येत् … 'स्वदण्डैर्मित्राटवीदण्डैर्वा समं ज्यायांसं वा कर्शयितुमुत्सहे' इति ArthS'ā. ii. 255. 1 (7. 4); ii. 283. 6 (7. 7)

अटवीदहन (aṭavī-dahana) *m.* forest-fire (सा) तदद्यावधिदिने दिनेशमुपस्थायाटवीदहनदहने निवारिता त्वया DaśKuC. 153. 25.

अटवीदुर्गग्रह (aṭavīdurga-graha) *adj.* pride for a fort (encircled) by a forest तावत्तोयमहामहीभृदटवीदुर्गग्रहो विद्विषां यावन्नैव जुझारसिंहनृपतिर्युद्धाय बद्धोत्सवः ViraMi. (Saṁskāra.) 121. 17.

अटवीदेवता (aṭavī-devatā) *f.* sylvan deity कण्ठे शौरेः … शबलितं सस्पृहम् … अनिशमटवीदेवतानां कटाक्षैः HaṁsSaṁ. 58.

अटवीद्वार (aṭavī-dvāra) *n.* entrance to a forest दिनैः प्राप्याटवीद्वारं सायं सार्थे कृतस्थितौ KathāSaSāg. vi. 3. 106; (सर्वे) अतिष्ठन्नटवीद्वारे राज्ञो मार्गावलोकिनः KathāSaSāg. xviii. 4. 83.

अटवीधनुर्धर (aṭavī-dhanurdhara) *m.* archer of the wild tribes विघटनमटवीधनुर्धराणां विषमपथेषु विधाय लीलयैव ।… स जगाम तुङ्गभद्राम् VikraDeC. 6. 25.

अटवीनिकटवर्तिन् (aṭavī-nikaṭavartin) *adj.* lying close to a forest, which is near a forest अटवीनिकटवर्तिक्षेत्रविषयमेतदिति मृगग्रहणात् गम्यते SmṛtiCan. iv. 488. 13.

अटवीनिग्रह (aṭavī-nigraha) *m.* suppression or curbing of wild tribes दूष्यामित्राटवीनिग्रहं वा विगृहीतो न करिष्यति ArthS'ā. ii. 256. 1 (7. 4)

अटवीपथ (aṭavī-patha) *m.* path through a forest मैथिलेन्द्रस्तु…अटवीपथमवगाह्य लुब्धकलुप्तसर्वस्वोऽभूत् DaśKuC. 66. 13; प्रियसखस्य नः…अन(?ट)वीपथावतरमारण्यकैरत्यासादनम् AvantiKa. 174. 17; ययौ च स वणिक्सार्थः पुरस्कृत्याटवीपथम् KathāSaSāg. vi. 3. 105.

अटवीपदवी (aṭavī-padavī) *f.* path through a forest पर्याटमटवीपदवीष्वहम् PāṇḍaC. 9. 314.

अटवीपर्यटन (aṭavī-paryaṭana) *n.* roaming in a forest अकार्यमिदम् …संत्यज्य राज्यमटवीपर्यटनं विधातुम् RāmāCam. 2. 28(4)

अटवीपाटक (aṭavī-pāṭaka) *m.* name of a village दक्षिणतः सुवर्णारपल्लिग्रामगामी पन्थाः अटवीपाटकग्रामसन्धिश्च EI. v. 40. 13.

अटवीप्रतिषेध (aṭavī-pratiṣedha) *m.* resistance of (the attack of) wild tribes दुर्गावासिर्हि स्वभूमिरक्षणममित्राटवीप्रतिषेधं च करोति ArthS'ā. ii. 301. 8 (7. 10); iii. 3. 3 (8. 1); तूष्णींयुद्धं स्वपक्षनिग्रहो दण्डबलव्यवहारः …परचक्राटवीप्रतिषेधश्च ArthS'ā. iii. 7. 3 (8. 1)

अटवीप्रदेश (aṭavī-pradeśa) *m.* forest-region स एव पद्मग्रामटवीप्रदेशं खरं सपाषाणमयं चचार VarāṅgaC. 12. 79; शैलाटवीप्रदेशानां विविधकर्मक्षमाणामालोचनमाटविकवर्गविश्रम्भणम् … इति बहुतमा गुणाः DaśKuC. 135. 16.

अटवीप्रवेश (aṭavī-praveśa) *m.* entering a forest गुहाटवीप्रवेशश्च स्वप्ने स्वप्ने विगर्हितम् KāśyaS. 89B. 34; क चाटवीप्रवेशस्ते कोपहाराय बन्धनम् KathāSaSāg. xii. 34. 325.

अटवीप्रवेशप्रपा (aṭavīpraveśa-prapā) *f.* watering place at the entrance to a forest अटवीप्रवेशप्रपाणां शैल्ये(?त्ये)न त्याजयन्तमिव ग्रैष्ममूष्माणम् (वनग्रामकं ददर्श) HarṣaC. 304. 20.

अटवीप्रान्त (aṭavī-prānta) *m.* outskirts of a forest गत्वाटवीप्रान्ते वसुदत्तपुरे नृपम् KathāSaSāg. vi. 3. 152; अहमाप्नवान् । अकस्मादटवीप्रान्ते क्लान्तो दिव्यं महत्पुरम् KathāSaSāg. xii. 6. 12.

अटवीप्राप्त (aṭavī-prāpta) *adj.* obtained in a forest वणिक्कनकवर्माख्यः…अटवीप्राप्तावादाय द्विजदारकौ । गतः KathāSaSāg. ix. 6. 59.

अटवीप्राय (aṭavī-prāya) *adj.* mostly passing through forest यथा कश्चित् … अभक्तमटवीप्रायं दावदग्धमहीरुहम् । पन्थानम् … अभिपतेत् BrahmP. 238. 51.

अटवीप्रायप्रान्तता (aṭavīprāyaprānta-tā) *f.* the state of having borders consisting mainly of forests अटवीप्रायप्रान्ततया कुटुम्बभरणाकुलैः … कृषीवलैः … भज्यमानभूरिखिलक्षेत्रखण्डलकम्…वनग्रामकं ददर्श HarṣaC. 304. 3.

अटवीप्रिया (aṭavī-priyā) *adj.* [*f.*] fond of jungles, liking the forests उद्धृसत्त्वाटवीप्रिया NāṭyaS'ā. 22. 129.

अटवीबल (aṭavī-bala) *n.* army of wild tribes पत्त्यध्यक्षः … मौलभृतश्रेणिमित्रामित्राटवीबलानां सारफल्गुतां विद्यात् ArthS'ā. i. 338. 4 (2. 33); ii. 290. 1 (7. 8); iii. 51. 1 (9. 2); तेषां कुप्यभृतममित्राटवीबलं विलोपभृतं वा कुर्यात् ArthS'ā. iii. 54. 7 (9. 2); नायकः पुरतो यायात् … रथानां पार्श्वयोर्नागा नागानां चाटवीबलम् NītiSā. 19. 46.

अटवीबलकाल (aṭavībala-kāla) *m.* time for (employing) the army of wild tribes अटवीबलप्रायः शत्रुर्वा बिल्वं बिल्वेन हन्यताम् अल्पः प्रसारो हन्तव्यः इत्यटवीबलकालः ArthS'ā. iii. 54. 3 (9. 2)

अटवीबलघात (aṭavībala-ghāta) *m.* destruction of the army of wild tribes दूष्यबलघातिनोर्यो बहुलतरं शक्तिमत्तरमत्यन्तदूष्यं च घातयेत् सोऽतिसंधत्ते । तेनामित्राटवीबलघातो व्याख्यातः ArthS'ā. ii. 326. 5 (7. 13)

अटवीबलप्राय (aṭavībala-prāya) *adj.* having an army consisting mostly of wild tribes अटवीबलप्रायः शत्रुर्वा बिल्वं बिल्वेन हन्यताम् अल्पः प्रसारो हन्तव्यः ArthS'ā. iii. 54. 2 (9. 2)

अटवीभू (aṭavī-bhū) *f.* forest-region केचित् … सेवाविमुखाः … अटवीभुवः शून्या जगृहुः HarṣaC. 238. 14; (समरकेतुः) गन्तुमटवीभुवा प्रावर्तत TilaMañ. 200. 23; प्रविश्य कटके तस्मिंस्तस्यामेवाटवीभुवि । तस्यादुज्जयिनीवार्ता ज्ञातुं वत्सेश्वरः KathāSaSāg. ii. 5. 46; ix. 1. 172; xii. 6. 441.

अटवीभूता (aṭavī-bhūtā) *adj.* (*f.*) which has become a forest अयोध्यामटवीभूतां पित्रा भ्रात्रा च वर्जिताम् । पिपासार्तोऽनुधावामि क्षीणतोयां नदीमिव Prati. 3. 10.

अटवीभ्रमण (aṭavī-bhramaṇa) *n.* roaming in a forest शबरसेनापतिरटवीभ्रमणसमुद्भवं श्रममपनिनीषुरागत्य…समुपाविशत् Kād. 32. 13.

अटवीमण्डन (aṭavī-maṇḍana) *adj.* adorning a forest भाग्यं नः क नु तादृगल्पतपसां येनाटवीमण्डनाः स्याम SubhāRaK. 48. 25.

अटवीमध्य (aṭavī-madhya) *n.* centre or interior of a forest का त्वमस्मिन्नटवीमध्ये बालकमुद्वहन्ती DaśKuC. 8. 22; 9. 8; गत्वाटवीमध्ये नदीम् … आवसाम BṛKathāS'loSaṁ. 18. 206; अटवीमध्ये यान्ती पुरुषवेषभृत्…सा KathāSaSāg. vi. 3. 154; संप्राप्तं कुलकण्टकं तमटवीमध्यादवन्ध्यैर्भटैः … संभाष्य संतोष्य च VikraDeC. 15. 87; युवानमटवीमध्ये विधृतं पाशरज्जुभिः । भण्डुकत्वसमायातमेषाम(णमा)टविकं(का) विदुः Mānaso. iv. 15. 1565; RājTa.(Ka.) 2. 165; करेणुकाभिरटवीमध्येषु विक्रीडितम् । सारंसारम् … पुण्ड्रेक्षुकाण्डादिकं नो काङ्क्षति … करी MātaLī. 11. 2.

अटवीमर्दन (aṭavī-mardana) *n.* destroying the forest-tribes तस्य सूनुः … उग्रवर्माणमटवीमर्दनाय लब्ध्वा AvantiKa. 221. 5.

अटवीमार्ग (aṭavī-mārga) *m.* way through a forest कथमस्माभिरितो बह्वपायेनाटवीमार्गेण प्रस्थितैः … रत्नानि रक्षणीयानि Pañcā. 119. 6.

अटवीमुख (aṭavī-mukha) *n.* entrance of a forest दृष्ट्वा तं तुरगप्रायं सैन्यं क्वाप्यटवीमुखे । गजेन्द्रबन्धकुशलो विवेशैको महद्वनम् BṛKathāMañ. ii. 2. 34; *adj.* towards the forest (गवां प्रचारे गोपालाः … नासेध्याः) गवां प्रचारोऽटवीमुखः SmṛtiCan. iii. 69. 16.

अटवीय (aṭavīya) *adj.* belonging to a forest-region निवृत्य च महाबाहुर्मेदर्वीकं महीधरम् (v. l. अटवीयं च पर्वतम्) । सोपदेशं विनिर्जित्य प्रययावुत्तरामुखः MahāBhā. ii. 27. 9.

अटवीराज्य (aṭavī-rājya) *n.* kingdom of a forest-region अत्राटवीराज्येऽभिषेक्तुं भवान्सर्वस्वामिगुणोपेतो निरूपितः Hitopa. 1. 158(9); मत्पित्रा दापितः…अशेषमटवीराज्यम् KathāSaSāg. iv. 2. 149; (राजा) मत्पित्रा दापितः…। अशेषमटवीराज्यंरत्नोपायनदायिना KathāSaSāg. iv. 2. 149.; राजपादान्तिकमनुप्रविष्टो हतकण्टकमटवीराज्यं कृत्वा बलभद्रः Pañcā. 103. 22.